

RPO żąda wyjaśnień od Związku Banków Polskich

data aktualizacji: 2019.11.19 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Okazuje się, że nie wszystkie banki respektują wyrok TSUE. W odpowiedziach na reklamacje niektóre banki czy firmy pożyczkowe usiłują zniechęcić klientów do dochodzenia swoich praw, pomniejszając znaczenie orzeczenia TSUE.

Kilka tygodni temu pisałam o wyroku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym kredytów konsumenckich, zgodnie z którym, w przypadku spłaty kredytu w całości przed terminem określonym w umowie, obowiązek obniżenia całkowitego kosztu kredytu wynikający z przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, odnosi się do wszystkich kosztów (opłaty, prowizje, koszty ubezpieczenia), a nie tylko wyłącznie do tych rozłożonych w czasie, jak odsetki czy ubezpieczenie. Zwrot ten powinien być proporcjonalny, tzn. obejmować okres od dnia faktycznej spłaty do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie.

Jako, że dotychczas wiele instytucji finansowych nie rozliczało się z konsumentem w prawidłowy sposób, zaś wyrok TSUE wskazał kierunek interpretacji przepisów, można było oczekiwać, że w przypadku wcześniejszej spłaty, przedsiębiorcy będą proporcjonalnie obniżać wszystkie koszty kredytu i oddawać je kredytobiorcom.

Okazuje się jednak, że nie wszystkie banki respektują wyrok TSUE. W odpowiedziach na reklamacje niektóre banki czy firmy pożyczkowe usiłują zniechęcić klientów do dochodzenia swoich praw, pomniejszając znaczenie orzeczenia TSUE.

Konsumenci zaczęli otrzymywać informacje od części banków, że orzeczenie to dotyczyło wyłącznie

interpretacji przepisów europejskich, a nie polskiej ustawy o kredycie konsumenckim, nadto wiąże ono wyłączenie sądu, który zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym, dlatego też nie istnieją uzasadnione podstawy do rozliczenia kosztów kredytu w przypadku jego wcześniejszej spłaty.

Wobec powyższego, Rzecznik Praw Obywatelskich, który nie zgadza się z taką interpretacją przepisów przez banki, zwrócił się do Przewodniczącego Związku Banków Polskich o zajęcie stanowiska i podjęcie działań zmierzających do poszanowania praw konsumentów – uczestników obrotu finansowego.

Jak wskazał RPO, wyroki TSUE wiążą w zakresie interpretacji dyrektyw unijnych wszystkie organy państwa krajowego, w tym przede wszystkim sądy. Wynika to z zasady lojalnej współpracy, o której stanowi art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej. Za powyższym rozumieniem zasady lojalnej współpracy opowiedział się także Sąd Najwyższy, który wskazał, że wobec Sądu Najwyższego prejudycjalne orzeczenia wykładnicze TSUE mają względną moc wiążącą poza tzw. sprawą główną. Ich oddziaływanie jest zatem podobne do tego, jakie cechuje uchwały SN mające status zasad prawnych. Jedyną drogą prawną podważenia względnie wiążącego orzeczenia TSUE jest skierowanie nowego pytania prejudycjalnego i uzyskanie kolejnego orzeczenia TSUE zawierającego wykładnię prawa unijnego.

Działania banków polegające na przekazywaniu konsumentom nieprawdziwych informacji o wpływie orzeczenia TSUE na sytuację polskiego konsumenta, który dokonał wcześniejszej spłaty kredytu, mogą budzić także wątpliwości w aspekcie ochrony zbiorowych interesów konsumentów. W ocenie Rzecznika, należy rozważyć, czy taka praktyka banków nie stanowi nieuczciwej praktyki rynkowej, wprowadzającej konsumentów w błąd, w zakresie przysługującej im ochrony prawnej. Z tego powodu pismo zostało skierowane także do wiadomości Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz do Rzecznika Finansowego, z prośbą o zbadanie opisanego problemu i ewentualne podjęcie działań, w ramach przysługujących kompetencji, zmierzających do zapewnienia należytej ochrony praw konsumentów, mając na względzie respektowanie prawa oraz orzecznictwa, zarówno krajowego, jak i unijnego.

Źródło: <https://skierniewice.eglos.pl/aktualnosci/item/33874-rpo-zada-wyjasnien-od-zwiazku-bankow-polskich>